

Preiskave novega vina.

Sprejemite, drage „Novice“, zaznamek mojih naj-novejših preiskav novega vina (mošta), ki jo bodem vsak teden ponavljal in vam pošiljal.

Želeti bi bilo, ker take preiskave so za vinorejo jako važne, da bi se tudi vinorejci drugih vinskih krajev potrudili, o takih preiskavah kaj razglasiti. Pripravljen sem pa jaz tudi vsakemu take preiskave proti povrnitvi mojih malih stroškov preskrbeti.

Imenovanje grozdja	Sladkorja ‰	Kislina pro mille
Lipnja blizo tléh .	13 ³ / ₄	18
„ pri brajdi .	11 ¹ / ₂	19 ¹ / ₄
Skelina	14	13.2
Belina blizo tleh .	15 ¹ / ₂	16
„ pri brajdi .	15	16.7
Kraljevina . . .	16 ¹ / ₂	12.1

Novomesto 6. septembra 1875.

Pri današnji preiskavi novega vina (mošta) ima lipnja 17¹/₂ ‰ sladkorja in 17.3 „pro mille“ kisline, belina 18‰ sladkorja in 12.2 „pro mille“ kisline, kraljevina 17.1 ‰ sladkorja in 9.1 „pro mille“ kisline, črnina žametova 8.1 ‰ sladkorja in 22.5 „pro mille“ kisline.

Dosegla so imenovana prva tri plemena grozdja še precej vrhunec njim primerne mere sladkorja; toda lahko se primeri, da ga „pro mille“ vprihodnje kolikor toliko zgubijo, ker se je grozdje že začelo briti, in se pri prihodnjem obilnišem dežju tudi pokvari.

Razvidel sem tedaj pri tej preiskavi mošta, da ni veliko ceniti lipnje in beline; spodbadalo naj bi toraj vse vinorejce, da bi si oskrbeli in vprihodnje sadili boljša in trdnjša trtna plemena, kajti iz mehkih naših navadnih trt ne bode nikdar stanovitnega vina; jasno je pa tudi vsakemu, da se mora umni vinorejec držati tudi pravil izvedenih kemikarjev vina, ako hoče pridelovati sedanjemu času primerno dobro vino do 23 ali več odstotkov sladkorja in le 5 do 6 ali 7 odstotkov „pro mille“ kisline.

Novomesto 13. septembra.

Anton Ogulin.

Čudna različnost cenilnih tarif.

— Časnik kmetijske družbe Koroške „Mittheilungen für Land-, Forst- und Hauswirthschaft“ v 17. listu toži o velikem razločku najnižih tarif za novi zemljiški davek med Koroško in Tirolsko deželo, ker čisti dohodek zadnje vrste enega orala je cenjen:

v Belanski dolini (Möllthal)	v Liencu
na Koroškem:	na Tirolskem:
pašnikov na 12 krajc.	4 krajc.
planin na . 6 „	2 „
gozdov na . 8 „	2 „

Gori imenovani časnik gledé na to pravi: „Lienca s svojimi krasnimi cestami (železnico, državno cesto), s svojimi imenitnimi in obilnimi sejmi je tako nizko cenjen proti Belanski dolini, ki v samoti leži, ima le strgane ceste in pota, kjer komaj tovari koračijo; kako da bi ta Belanska dolina s svojimi zemljišči v luknjah in grabnih presegala bogati Lienca!“ — Kaj pa hočemo še le mi Kranjci reči, katerim je določena sledeča najnižja tarifa:

za pašnike 12 krajc.
za planine 10 „
za gozde 10 „

Konečnemu meddeželnemu poravnanju cenilnih tarif so po takem velika vrata odprta. Naj bi se odprla! Sicer bo le davkarija na boljem, ne pa kmetija.

Gospodarske novice.

* Na Hrvaškem pričakujejo obilne vinske trgovine, in če ostane vreme še toplo a ne presuho, bode letošnje vino proti lanskemu mnogo bolje. Res je sicer, da v nekaterih krajih se grozdje nekako suši, vendar ga ostane še dosti. V Varaždinu imajo še starega (lanskega) vina na tisuče veder in trgovci pošiljajo agente v Trst, naj ga prodajo kakor koli morejo.

Podučne stvari.

Štiri leta star ubijavec.

Iz Časlave na Českem se poroča od 2. dne t. m., da strašna dogodka vznemirja celo mesto. Otroci predstojnika tukajšnje železniške ščacije so se danes igrali s tem, da so nabrane koščice breskev in drugega sadja raztleči skušali. Pri tem pa se razpró — in 4letni deček udari z železnim kladvom svojega 3 leta starega bratca tako močno po glavi, da revče mahoma umrje.

Stariši! ne puščajte otrok samih, kedar imajo kaj tacega v rokah, kar po zlorabi utegne nevarno biti. Kdo je te strašne nesreče kriv? Neumni otrok ne — ampak neumni stariši, ki otrokom reči v roke dadó ali puščajo, za katere še pameti nimajo.

Politične stvari.

Kako kmečki diplomati sodijo ustajo Ercegovinsko in Bosniško.

Nezaseženi „Glas“ Goriški piše v svojem listu od 3. dne t. m. tako-le:

„Ne le vsa Evropska visoka diplomacija, tudi naši domači kmečki diplomati se skrbno pečajo z Ercegovinsko ustajo.

Velik razloček je med prostim kmetom in pa državniki temeljito izučeni na visocih šolah. Kmet še nekoliko živi v dobri misli, da visoko izobraženi možje se niso samo veliko učili, nego da so si tudi oblažili srce, da hočejo vselej pravico in poštenost spoštovati, ter se povsod potegovati za njo. Žalibog, da ni vselej tako!

Sedanja ustaja kristijanov zoper Turka je oster kamen poskušnje za naše nemške in ogerske državnike. Oni Slovane črtijo, sliši se pa, da ljubijo kulturo. No! slovanski Jug je ustal za kulturo, in bije boj za osvobodjenje izpod morilnega turškega jarma, ki duši vsako kulturo; tedaj bi ga vsa poštena diplomacija morala podpirati, al močnejše sovraštvo do Slovanov, nego ljubezen do kulture jej tega ne pripušča, ter se prijaznejše ozira na Turka nego na Slovana.

Sto medvedov! da naš kmet v tem vprašanju vso diplomacijo deva v žakelj. Ne um, pa srce ima bolj izobraženo, zato ima sočutje s trpečim bratom. Pri njem ni več vprašanja: je li prav in že čas, Turka zapoditi iz Evrope nazaj v njegovo domačijo, v Azijo; le o tem je še beseda: kdo naj na Jugu kraljuje. Zato bo pa tudi vsaka vlada, ki bi zoper ustajo zatiranih kristijanov govorila za Turke, dobila pri ljudstvu neizbrisljivo „črno piko.“

Odpirajo se že našim ljudem oči; oni dobro sprevidijo, da nekateri gospodje iz visocih šol so se bolj izučili streči samoljubju in zvijačno vselej vodo obračati na svoj mlin, nego poštenosti in blagočutju. To, da se zdi, kakor da bi se tudi Avstrijsko-ogerska vlada obračala od krščenih Jugoslovanov in se prijaznejšo